

سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت داده شده است.

با این توضیح که زنجیره فولاد از سنگ معدن و با استخراج به عنوان حلقه اول این زنجیره شروع می‌شود، تبدیل سنگ آهن به کنسانتره حلقه دوم، تبدیل به گندله حلقه سوم، تبدیل به آهن اسفنجی در کوره‌ها حلقه چهارم، تبدیل به فولاد خام حلقه پنجم و تبدیل به محصولات فولادی، حلقه ششم است، این شش حلقه به این معنی است که شش صنعت باید فعالیت کنند تا یک شمش، ورق و یا مفتول فولادی تولید شود. در این حلقه اما توازن در کشور وجود ندارد و متأسفانه با توجه به مجوزهایی که داده شده به ازای هر یک کیلو فولاد خام چقدر سنگ معدن باید استخراج کنیم یک چیزی حدود نصف است چرا که به طور متوسط یک تن که سنگ معدن استخراج می‌شود ۵۰۰ کیلو فولاد در نهایت تولید خواهد شد.

اگر بخواهیم بر اساس این افاق ۵۵ میلیون تن فولاد تولید کنیم، ۱۴۰ میلیون تن سنگ نیاز داریم، از آن طرف باید ظرفیت کارخانه‌های کنسانتره ما حدود ۱۲۰ میلیون تن تولید باشد، حدود ۱۱۰ میلیون تن گندله‌سازی داشته باشیم، آهن اسفنجی باید ۷۰ یا ۸۰ هزار تن داشته باشیم که در نهایت فولاد به ۵۵ میلیون تن برسد، اما وقتی به مجوزهایی که از طرف وزارت صنعت، معدن و تجارت داده شده، نگاه می‌کنیم به یک عدم توازن خیلی وحشتناک بر می‌خوریم. مثلاً مجوزهای صادره برای گندله‌سازی در کشور حدود ۱۴۰ تن است در حالی که ما سنگ به این اندازه نداریم، مجوز برای کنسانتره با یک توازن عجیب پایین تر است و برای فولاد بالاتر است، اصلاً نسبت‌ها در مجوزهای صادره، رعایت نشده و بخشی از آنها هم متأسفانه در مناطق توجیه ناپذیر است.

تاکید می‌کنم صنعت فولاد همانند صنایع دیگر مزیت‌های نسبی در برخی مناطق جغرافیایی دارد. این صنعت آب بر و انرژی بر است و حمل و نقل نیز نقش مهمی در توسعه آن دارد. آب، انرژی، حمل و نقل و پایانه‌های صادراتی، پارامترهایی هستند که با در نظر گرفتن آنها نقطه‌های بهینه و توجیه پذیر راه‌اندازی طرح‌های فولادی به دست می‌آید اما متأسفانه در اطلس ملی فولاد وقتی نگاه می‌کنیم تعجب می‌کنیم که چگونه برخی طرح‌ها در جاهایی از کشور کلید خورده‌اند که هیچ توجیهی ندارد؛ نه انرژی در آن مناطق است؛ نه آب کافی و نه بندر دارد، اما مجوز داده شده است.

فولاد ایران، غیرمحمول‌ها را کنار گذاشت و طرح‌هایی که محتمل‌تر بوده و توافقی برای این زنجیره داشتند را در طرح جامع فولاد گنجانده است.

چه ارزیابی از طرح جامع فولاد دارید؟

طرح جامع فولاد لباسی است که پوشاندند به این بدن و بعد گفتند بیایم به آن شکل بدهیم و اینگونه نبوده که طرح را در ابتدا بنویسند. طرح جامع فولاد در واقع آمده این‌ها را سروسامان بدهد. در این طرح قرار است ۵۵ میلیون تن فولاد تولید کنیم. البته این طرح در شرایطی تدوین شد که قیمت سنگ آهن افت نکرده بود. منابع مالی لازم برای اجرای این طرح‌ها، آورده سهامداران است. وقتی که سودآور باشد انگیزه سهامداران برای سرمایه‌گذاری و استفاده از منابع خودشان و همچنین از تسهیلات بانکی، بیشتر است و به اجرا و پیشبرد طرح امیدوار هستند اما اکنون که قیمت افت کرده و رکود سنگینی در اقتصاد کشور و دنیا اتفاق افتاده، این طرح‌ها چه آنها که شروع نشده‌اند و چه آنهایی که پیشرفت فیزیکی مناسبی نداشته‌اند به خاطر نبود منابع مالی دچار مشکل هستند. حالا یا احداث کارخانه و تولید به تاخیر می‌افتد و یا پکیج تولیدی را تغییر می‌دهند، به عنوان مثال در طرح‌های فولاد منطقه گل‌گهر دو شرکت فولادی جهان فولاد سیرجان و شرکت توسعه گل‌گهر قرار بود که یکی سه میلیون تن و دیگری دو میلیون تن فولاد تولید کند، هر دو شرکت مازورهای احیا را شروع کردند، توسعه آهن اسفنجی در یکی به بهره‌برداری رسیده و دیگری قرار است به ذوب برسد که هنوز آغاز نکرده، شاید به دلیل نبود منابع، این موضوع از زنجیره حذف شود و محصول به جای این که ورق، میلگرد و پروفیل باشد ممکن است بخشی به صورت آهن اسفنجی، گندله و ... تولید شود.

جناب مهندس حسنی! چقدر نسبت تولید و مصرف فولاد در نظر گرفته شده در طرح جامع، واقع‌گرایانه است؟

نیاز مصرف بازار کشور با رشد GDP هشت درصدی ما در مصرف فولاد در سال ۱۴۰۴ باید به ۴۲ میلیون تن برسد در حالی که در سال ۹۴ مصرف فولاد کشور ۱۸ میلیون تن بوده است. یعنی اینکه مصرف فولاد ما تا هشت

چگونه ممکن است؟ مگر برای صدور مجوز نباید طرح‌ها حداقل توجیه را در آن منطقه داشته باشد؟

مجوز را درست کرده‌اند! می‌دانید که در احداث کارخانه‌ها، نماینده‌های مجلس نقش دارند. در مواردی که مزیت داشته و مجوزی داده شده جای قدردانی دارد اما موارد دیگری هست که به توجیه پذیر بودن طرح توجه نشده است و با پیگیری و فشار نماینده به آن تن داده‌اند که وزارت صنعت باید پاسخ بدهد. خیلی از این طرح‌ها که برای آنها هزینه شده و نهایتاً ۱۰ تا ۱۵ درصد پیشرفت فیزیکی داشته‌اند، تعطیل شده‌اند، اگر به طرح جامع فولاد نگاه کنیم میبینیم چنین طرح‌هایی هستند و امروز اسم این‌ها را « پروژه‌های فولادی غیر محتمل » گذاشته‌اند.

در واقع، پروژه‌های خط خورده و سرمایه‌های بر باد رفته!

بله. در طرح جامع فولاد، غیر محتمل‌ها (طرح‌هایی که آمیدی به آنها نیست) کنار گذاشته شده‌اند تا توازن ایجاد کنند. شرکت

ایران گرید

ردیف	نام شرکت	ظرفیت اسمی (طن)	وضعیت احداث	وضعیت تولید	وضعیت صادرات	وضعیت صادرات	وضعیت صادرات
۱	شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر	۱۰۰۰۰۰	●●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●
۲	شرکت سنگ آهن گل‌رزمین	۱۰۰۰۰۰	●●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●
۳	فولاد مبارکه ایزن ایران (گندله‌سازی)	۱۰۰۰۰۰	●●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●
۴	فولاد مبارکه ایزن ایران (ذوب آهن زنگنه گرید)	۱۰۰۰۰۰	●●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●
۵	شرکت فولاد پارس ایزن ایران	۱۰۰۰۰۰	●●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●
۶	فولاد مبارکه ایزن ایران (مجموع فولاد برآورد)	۱۰۰۰۰۰	●●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●
۷	مجموع جهان فولاد سیرجان	۱۰۰۰۰۰	●●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●
۸	فولاد بافت گرید	۱۰۰۰۰۰	●●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●
۹	ذوب آهن و تولید سنگ آهن سیرجان جدید جنوب	۱۰۰۰۰۰	●●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●
۱۰	مجموع فولاد گرید	۱۰۰۰۰۰	●●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●
۱۱	مجموع ذوب آهن و فولاد گرید	۱۰۰۰۰۰	●●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●	●●●●●

